

TEMA: Børn og unge i folkeoplysningen

Desuden i dette nummer:

Spar mange penge

Folkeoplysning for hjemløse

Interview: Foreningerne vil ikke løse samfundets problemer

Remtræk til selvstændigheden

En artikel i dette nummer af NETOPnyt – lånt af Dansk Folkeoplysnings Samråd – fortæller Bjarne Ibsen, at der er forskel på, hvad foreningerne vil og hvad politikerne og landsforbundene vil. På den ene side er de frivillige i de fleste foreninger samlet om deres egne fælles interesser samt et samvær baseret på konkrete aktiviteter. På den anden side står specielt politikerne, men også landsforbundene, med forventninger til, at foreningerne vil løfte samfundsnyttige opgaver.

Men foreningerne er jo ikke landforbundenes forlængede, lokale arm. De kan ifølge Bjarne Ibsen snarere sammenlignes med en anden samfundsberørende enhed, familien: "Familien har også en vigtig samfundsunderstøttende funktion. Men det er jo ikke derfor, at familiemedlemmerne holder sammen."

Så sandt, så sandt. Det er

meget vigtigt, at NETOP som landsforbund holder sig for øje, hvad lokalforeningernes egne mål med aktiviteterne er. Og det er vigtigt at understrege NETOPs grundlæggende holdning: At folkeoplysning ikke behøver at være en kritisk diskussion af samfundsrelevante emner for at have en samfundsmæssig og demokratiunderstøttende berettigelse. Men nu er det én gang et landsforbunds rolle – NETOPs rolle – at holde øje med udviklingstendenser, at holde øjnene åbne for nye vilkår og bringe folkeoplysningen på banen i de sammenhænge, hvor det er, eller kan vise sig at være, interessant at være – både nu og i fremtiden. De foreninger, der har lyst til at tage fat i debatter og diskussioner, skal have mulighed for dette. NETOPs foreninger skal ikke have grundlag for at kunne spørge: Hvorfor har I ikke gjort noget ved det der, eller dette her?

For vi prøver skam at være med. Men det er ganske svært at vide, om et

bestemt formål, en diskussion eller et bestemt emne danner klangbund i foreningerne.

Tag nu for eksempel klimaforandringerne. Det bliver stensikkert et på alle måder HOT emne. Der er ingen tvivl om, at diskussionen om klimaforandringer er meget oplagt at tage op i folkeoplysningens kredse. Ikke mindst i de kommende år. Så NU har vi chancen for at være med, at forberede os og være klar med et eller andet, når klimaspørgsmålet rammer rigtig hårdt hos familien Danmark. Hvad vil vi – foreningerne i NETOP – lave? Hvordan skal landsforbundet hjælpe til? Det er helt legitimt at fortsætte med at lave de sædvanlige, gode aktiviteter, men vi vil også gerne hjælpe de af jer, der gerne vil blande jer i debatterne. Råb op: Hvad vil I – og hvordan?

Bernhard Trier Frederiksen
Sekretariatsleder

MEDLEMSBLAD FOR:

NETOP

Gammel Kongevej 39G, 1.
1610 København V
Telefon 33 93 00 96
Fax 33 33 00 96

NETOP Kerteminde
Gedskovvej 3
5300 Kerteminde
Telefon 63 32 20 96
Fax 63 32 20 97

www.netoplysning.dk
info@netoplysning.dk

Redaktion:

Bernhard Trier Frederiksen, ansvarshavende
Martin Hansen, redaktør

Redaktionsudvalg:

Henriette C. Andersen
Ib Solvang, Kerteminde Husflid

Layout:

Martin Hansen

NETOPnyt udsendes til NETOPs styrelse samt til skoleledere og bestyrelser i NETOPs lokalforeninger. Desuden sendes bladet til NETOPs kollektive medlemmer (Dansk Husflid og Det radikale Venstre), samarbejdspartnere, og personer med tilknytning til folkeoplysningen.

NETOPnyt skal:

informere om NETOP og netværkets aktiviteter og om folkeoplysningen generelt; skabe debat om folkeoplysningen og de dertil knyttede fag, metoder og holdninger; inspirere

til nye aktiviteter og udvikling af gamle; være forum for idéudveksling; anmelde nyt relevant materiale til brug i folkeoplysningen; være et kulturorgan og fortælle om de forskellige lokalforeninger i NETOP.

Alle kan indsende relevante indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til eventuelt at forkorte uopforderede indlæg. De synspunkter, der udtrykkes i bladet, er ikke nødvendigvis NETOPs synspunkter. Eftertryk er tilladt med tydelig kildeangivelse.

Tryk: Øko-Tryk

Oplag: 1600 eks. 4 gange om året.

Næste deadline: 25. januar 2008

Forsiden: Den omvendte rollefordeling: Den unge underviser den voksne. Fra SMS-kursus i Verringe Husflid.
(Foto: Poul Pedersen)

ISSN 1603-6166

Spar mange penge

AF HENRIK BRO *IT- og indkøbskonsulent*

NETOP arbejder løbende på at lette arbejdet for foreningerne. Et af midlerne er, at hjælpe foreningerne med at spare penge ved at indgå i forskellige indkøbsaftaler.

De fleste aftenskoler har ikke svært ved at finde noget at bruge deres penge på. Derfor skal der oftest tænke i at spare, hvor der spares kan. En af NETOPs servicetilbud til lokalforeningerne er at hjælpe med at spare penge til den daglige drift af foreningen. Læs herunder om de forskellige aftaler, som NETOP tilbyder foreningerne at få del i.

SKI (Statens og Kommunernes Indkøb)

SKI koordinerer indkøb til store dele af det offentlige. Vi har som aftenskoler mulighed for at få del i de mange fordele, der er ved at købe stort ind. Der er i SKIs rammeaftaler taget hensyn til miljøet, og kontrakterne giver en bedre sikring mod ubehagelige overraskelser.

SKIs rammeaftaler dækker et bredt spektrum, blandt andet IT, telefoni, møbler, hotel- og flyrejser samt kontorartikler. For eksempel kan man købe en pakke (500 ark) almindeligt svanemærket kopipapir for 20 kr. inklusive moms. Og prisen er uafhængig af indkøbsmængden. Den 1. januar 2008 træder en ny IT- og teleaftale i kraft. Denne aftale giver mulighed for ind-

køb af tele- og dataforbindelser, mobiltelefoner, pc'ere og servere. Der afregnes til en fast pris, hvilket vil sige, at små og store kunder opnår den samme rabat. Indkøb af computere sker endvidere som miniudbud med mulighed for ekstra rabat. Det vil sige, at SKI beder en række leverandører om at give deres bud på et stort antal af en bestemt computer, og leverandøren med det billigste bud vinder retten til at handle med SKI's kunder. I starten af 2008 vil der blive afholdt et miniudbud med ekstra fokus på indkøb af computere til uddannelsessektoren.

For at kunne købe efter SKI rammeaftalen, skal jeres forening være oprettet som SKI kunde. Dette kan NETOP hjælpe med.

Adobe software til aftenskolerne

Det har i en periode ikke været muligt for aftenskoler at købe Adobe software som uddannelseslicenser. Men Adobe Danmark har nu, efter henvendelse fra NETOP, accepteret, at aftenskoler igen kan købe uddannelseslicenser. Gennem NETOP er det endvidere muligt at opnå ekstra gode priser, da vi kan købe ind på Undervisningsministeriets

aftale. Det er muligt at opnå helt op til 80 procent rabat på produkter som for eksempel PhotoShop og InDesign.

Antivirus

Står jeres skole og mangler antivirus på jeres pc'ere, så kan NETOP muligvis hjælpe. Vi har kontakt til flere antivirus producenter, der giver 50 procent eller mere i rabat.

Interesseret?

Da aftalerne dækker bredt, vil det være en fordel for foreningen at tage en snak med Henrik Bro (tlf. 40 40 43 03 eller e-mail henrik@netoplysning.dk) for at få afdækket mulighederne for indkøb. Find flere informationer på www.netoplysning.dk/foreningsservice. Her findes også information om, hvordan I bliver oprettet som SKI kunde.

Meld tilbage

Vi forsøger hele tiden at forbedre NETOPs tilbud til lokalforeningerne – herunder indkøbsaftalerne.

Derfor må I meget gerne fortælle os, hvis I savner aftaler for nye produkter. Eller hvis I selv har indgået fordelagtige aftaler, som resten af NETOP kan drage nytte af.

Børn i folkeoplysningen

AF MARTIN HANSEN *Informationskonsulent*

Adskillige af NETOPs lokalforeninger har gode erfaringer med at inddrage børn og unge i deres aktiviteter. Nogle målretter kurser direkte til børn, mens andre satser på aktiviteter, hvor børn og voksne deltager sammen.

Der er flere forskellige grunde til, at aftenskoler og foreninger kaster sig ud i at lave aktiviteter for børn og unge. Specielt blandt husflidsforeningerne handler det om, at man vil åbne husflidens verden for de unge mennesker, så de senere i deres liv kender til fagene – og måske endda vender tilbage på holdene. Men konkurrencen om børn og unge er hård. Der er rigtig mange tilbud, inden for idræt, musik, spejder og så videre, så det er ikke nødvendigvis en nem opgave, at ville have unge ind i foreningen. Alligevel lykkes det mange steder at få succes med de unge. NETOPnyt har kigget lidt på nogle af de mange succes historier.

På æbleskud

I Nordsjælland hos Jægerspris Husflid har de lanceret friluftsliv for hele familien – med stor succes. Undervisningen er bygget op om ture i det naturskønne Hammer Bakke. Området danner rammen om en kursusrække, der strækker sig over seks søndage fordelt over hele vinteren med temaer som for eksempel skovens

dyr, træklating, brug af dolk, stensamling og så videre. Da undervisningslokalet er naturen, må man indrette sig derefter. Første mødegang fik da også ændret programmet. Grunden var den overflod af æbler, der var i området. Først gik alle på æbleskud, samlede og plukkede posevis af forskellige æbler. Underviseren opfordrede til at samle blomster og grene til dekorationer. Over bål blev der kogt æblegrød til æblekage, der blev stegt fyldte æbler i stanniol, stegt æbler på spyd, kogte vand til kakao og så videre. Der blev også lavet stager af æbler til fyrfadsllys. Alle deltog i skrælning og andet arbejde. Bagefter var der fællesspisning af det forskellige. Vejret var flot, så alt foregik ude, og det medbragte telt blev kun brugt til opbevaring af madpakker.

SMS vendt på hovedet

I Verringe Husflid har de vendt undervisningen på hovedet. Her er det de unge, der underviser og de voksne, der er elever. Og det fungerer fantastisk. For første gang lavede Verringe Husflid

her i efteråret et kursus i brug af SMS på mobiltelefoner. Da foreningen i forvejen har et fortrinligt samarbejde med den lokale efterskole, var det oplagt at benytte eleverne som undervisere. Over to kursusgange af to timer hver havde de 10 deltagere hver sin personlige underviser og udbyttet var stort. Ikke blot fik deltagerne – hvoraf størstedelen var i pensionsalderen – forståelse for, hvordan SMS-funktionen hænger sammen, de fik også nogle gode timer sammen med de unge mennesker. Flere af deltagerne ærgrede sig da også over, at det var så kort et kursus. Kurset var i øvrigt arrangeret som fleksibel tilrettelæggelse og de unge undervisere bliver sammen med resten af efterskolen, der også lagde lokaler til, aflønnet med et arrangement i løbet af vinteren.

Sommer med folkeoplysning

Flere skoler har stor succes med deres kreative familieuger, hvor mange børn og voksne nyder

Friluftsliv i
Hammer Bakke
hvor Jægerspris
Husflid er vært.
(Foto: Poul
Pedersen)

en uge i sommerferien med at arbejde med en masse spændende fag. Både Kerteminde Husflid og Verninge Husflid har igennem mange års succesrige sommeruger fået bygget gode traditioner op. Det betyder da også, at begge foreninger så småt skal til at sætte adgangsbegrænsninger op, da deres huse knap kan rumme flere. Læs i øvrigt artiklen om Bodil og Flemmings tradition med at invitere børnebørnene med til Kerteminde hver sommer.

Kun for børn

Børnene kan også deltage alene. Det behøver ikke være arrangeret sammen med familien for at gennemføre en aktivitet, hvor børn og unge skal deltage. Flere foreninger har haft succes med at lave rene børneaktiviteter. I Bjerteringbro fik de sidste år et hold op at stå med porcelænsmaling. Børnene gik op i faget med liv og sjæl, og de var helt klar på at skulle deltage igen den følgende sæson. Målgruppen var i øvrigt

børn i 4. til 6. klasse, da det er en periode, hvor de ikke længere kan komme i fritidsordning, og omvendt endnu ikke er gamle nok til den lokale ungdomsklub eller ungdomsskole.

I Thy-Mors Husflid har de satset lidt bredere. De vil over en række aktivitetsaftener præsentere de unge mennesker for en lang række forskellige fag. Udbuddet strækker sig lige fra gækkebreve over trædrejning til nålefilt. De startede op i september, og selv om der ikke har været så mange børn her i begyndelsen, har det været rigtig hyggeligt, og de, der kommer, er meget trofaste. Så i Thy-Mors holder de fast og håber på, at den gode stemning vil tiltrække flere med tiden.

Økonomien

Som udgangspunkt kan aftenskoler ikke få tilskud til undervisning af børn og unge, men folkeoplysningsloven indeholder faktisk mulighed for at få tilskud til aktiviteter. Læs om mulighe-

derne andetsteds i dette blad. Dog er denne støtte ikke på niveau med støtten til normal aftenskoleundervisning. Så hvis ikke kommunens tilskud dækker, må foreningerne søge andre muligheder. Nogle steder holder de prisen nede og klarer sig med deltagerbetalingen alene. Andre steder blander de børn og voksne og kan få tilskud via de voksnes deltagelse.

Fælles for de ovenstående eksempler er dog, at de alle har modtaget støtte fra NETOPs udviklingspulje. Støtten er givet som engangsbeløb for at starte aktiviteterne op, og kan altså ikke modtages som ren driftsstøtte. Men stadig er støtten et kærkomment tilskud, der giver mulighed for at sætte gang i nye aktiviteter. Hvis jeres forening er interesseret i at lave undervisning for børn og unge, kan I kontakte NETOPs puljekonsulent, Marlene Berth Nielsen på 33 93 00 96 eller på mail: marlene@netoplysning.dk.

Selvom man er stor fodboldfan, kan man også blive fanget af et symfoniorkester.
(Foto: Morten Just)

Minisymfonikerne

AF MORTEN JUST *Odense Socialpædagogiske Seminarium*

Hvad har børnehavebørn dog ud af klassisk musik på højt niveau? En hel del, hvis du spørger Morten Just, der her beskriver et spændende og succesfuldt projekt.

En dag, hvor jeg var på besøg i en børnehave, så jeg to børn der legede sammen. Den ene havde oplevet noget spændende og forklarede det til det andet barn. Hele kroppen blev brugt i beskrivelsen af hans oplevelse. Jeg sad et stykke væk og lyttede og fandt ud, af at det han havde set var Sigurd og Symfoniorkesteret på DR. Det gav mig lyst til at give barnet muligheden for at opleve musikken tæt på – at lytte til og spille med levende musi-

kere, der spiller levende musik. 18 måneder senere var 80 børn i alderen 4 til 6 år fra 4 institutioner i Odense samlet i Odense Koncerthus, klar til at opføre satser af Mozart sammen med en strygekvartet fra Odense Symfoniorkester. Den første Minisymfonikerkoncert blev overværet af 300 spændte forældre.

Leget musikken ind

Forud for koncerten havde otte studerende fra Odense Socialpæ-

dagogiske Seminarium og otte studerende fra Det Fynske Musikonservatorium gennem fire måneder besøgt de deltagende institutioner og leget musikken, der skulle opføres til koncerten, med børnene.

De studerende var opdelt i fire grupper, hver bestående af to seminarie- og to konservatoriestuderende. Deres opgave var simpel. Hver institution fik tildelt et stykke musik som de havde til opgave at lade børnene opleve, såvel med høresansen som syns, føle, lugte og smags-sansen. Endvidere skulle de, sammen med børnene, skabe et udtryk, som skulle opføres til den afsluttende koncert sammen med strygekvartetten fra symfoniorkesteret.

Fantastisk oplevelse

Besøgene i daginstitutionerne var en stor oplevelse for de involverede. Børnene var åbne og var optaget af den nye musik, de blev præsenteret for.

Hvis man kun har hørt musik fra en cd før, er det en fantastisk oplevelse pludseligt at sidde tæt på musikerne, midt i lyden og sanser musikken på en hel ny måde. I stedet for kun at høre musikken med sine ører var det pludseligt en oplevelse, hvor barnet følte vibrationerne fra musikken, kunne se musikerne tæt på, og selv var med til at skabe musikken.

Når man har været involveret i et projekt som dette og set børnenes reaktioner, er man ikke i tvivl om hvilken betydning musikken har for barnets trivsel og udvikling.

En unik evne

Den klassiske musiks evne til at være formidler af stemninger og følelser på tværs af alder, køn og nationalitet, er unik. Når man ser Bertram på 5 år være dybt koncentreret, mens han spiller tromme til en Mozart sats bliver musikkens kraft åbenbar for enhver.

En dag i november måned fik børnene i Dronningens Asyl en stor oplevelse. Thomas Hansen, der er sangstuderende ved Det Fynske Musikkonservatorium havde inviteret sin pianist Hanne Bramsen med i institutionen, og sammen lavede de en forrygende koncert. Thomas lavede en operakonzert, hvor han kom rundt om flere centrale værker fra operahistorien. Lige fra Tryllefløjten af Mozart til Carmen af Bizet. Børnene var fuldstændigt opslugte af alle de sanseindtryk, de fik undervejs.

Efterfølgende fortalte en af børnenes mor, at hun vågnede

en nat kl. 2 og hørte lyde fra børneværelset. Da hun kiggede ind, så hun sin datter sidde med alle sine tøjdyr omkring sig og synge opera for dem.

Godt eller dårligt

Man møder af og til opfattelsen af, at børn ikke kan lide klassisk musik. Denne opfattelse, mener jeg, er grundlæggende forkert. Børn i børnehavealderen har stadigvæk den nysgerrighed og åbenhed intakt, der gør, at de uden at være forudindtagede, oplever musikken. De skelner mellem to former for musik, god og dårlig og kommer ikke tingene ind i små kasser. Det er noget, som vi voksne ofte er alt for hurtige til. Lige såvel som der findes god og dårlig pop, findes der også god og dårlig klassisk musik. Ved at ekskludere barnet fra at opleve en stilart, udelukker man det fra en masse oplevelser, måske fordi man selv som barn ikke er blevet præsenteret for den klassiske musik og er låst fast i opfattelsen af, at denne genre er elitær og svært tilgængelig.

Frugtbart samarbejde

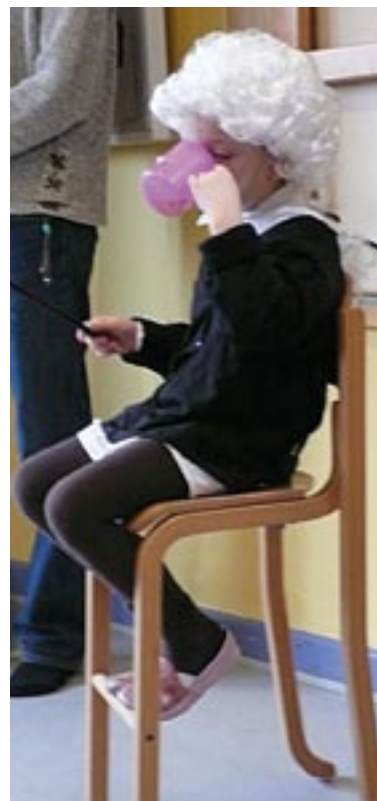
Både Odense Socialpædagogiske Seminarium og Odense Symfoniorkester har haft meget ud af samarbejdet omkring Minisymfonikerne. Det er to meget forskellige kulturer, der mødes omkring et fælles projekt. Derfor har vi besluttet at lave et Minisymfoniker projekt igen i 2008. Her vil vi videreudvikle de ideer, som blev skabt under det første projekt. Hvor det første Minisymfonikerprojekt primært har været musik opført for og med børn, vil det næste projekt i større grad få musik opført af børn som fokus.

Kvalitet og æstetik

Det at have en samarbejdspar-

Projektet blev finansieret af deltagerne. Det vil sige Odense Socialpædagogiske Seminarium (CVU Lillebælt), Det Fynske Musikkonservatorium, Odense Symfoniorkester og de deltagende institutioner.

ner som Odense Symfoniorkester giver seminariet mulighed for at inddrage musik udført på et højt kunstnerisk niveau i undervisningen. Den betydning, det æstetiske udtryk har for såvel voksne som børn, er ofte overset. Ikke alt værdifuldt kan, selvom nogen gerne vil, måles og vejes. Ved at lave projekter som Minisymfonikerne håber jeg, at man på sigt kan få skabt det fokus på musikken, som gør at den bliver en naturlig del af dagligdagen i alle institutioner. Dels som pædagogisk redskab til eksempelvis stimulation af motorik og sprog, dels som et meget værdifuldt æstetisk udtryk til glæde for alle, ikke mindst børnene.

*Uden mad og drikke ... Jobbet som dirigent kræver sit.
(Foto: Morten Just)*

Flemming og
Bodil med deres
tre børnebørn,
Petrine, Anton og
Sebastian.
(Foto: Martin
Hansen)

Sommerferie i Kerteminde

AF MARTIN HANSEN *Informationskonsulent*

I de seneste tre år har Bodil og Flemming Røeder Nielsen inviteret deres børnebørn til Kreativ Familieuge i Kerteminde – og det ser ud til, at en dejlig tradition er skabt.

Helsinge i Nordsjælland på en blæsende kold efterårsdag. De sidste blade kæmper en efterhånden forgæves kamp for at holde sig fast på buske og træer. Der synes umiddelbart langt til sommer og familiehytte i Kerteminde. Men hos bedste-forældrene Bodil og Flemming Røeder Nielsen kan man stadig fornemme sommerens varme. I anledning af NETOPnyts besøg har Bodil og Flemming lokket deres tre børnebørn forbi til en

hyggelig snak om deres oplevelser i Kerteminde de sidste tre somre. Ved varmen fra den tændte kamin fortæller Sebastian på 10 år, Petrine på 8 år og Anton på 6 år begejstret.

Venner og lærdom

”Man får en masse nye venner,” siger Petrine, og Sebastian supplerer hurtigt: ”Man lærer nye ting”
Børnene skal ikke lede efter forklaringer på, hvorfor de hellere

end gerne tager med mormor og morfar på Kreativ Familieuge år efter år. De gode venner er bestemt vigtige. Efterhånden har de fået flere kammerater blandt de andre børn, der også deltager hver sommer, som de glæder sig til at skulle se igen.

En ekspert i pil

Men det faglige er også højt skattet.
”Jeg er ved at være ret god til pileflet,” siger Sebastian lidt genert. Alle tre år har de deltaget på pilekurset, og nu er Sebastian efterhånden blevet så god, at han hjælper de andre børn – og ind imellem også morfar. Det betyder samtidig, at det snart er svært at få plads i bilen, når de skal hjem igen. Sebastians

produktion fylder simpelthen så meget.

Men de når dog også andre fag. Gennem årene har de blandt andet også arbejdet med træ, smykker og papir – og Bodil og Petrine havde i år stor fornøjelse af kropsværkstedet. Her handlede det om en masse forskellige fysiske aktiviteter.

Børnene bestemmer

Familieugen er på børnenes præmisser. Flemming fortæller: ”Langt de fleste deltagere er forældre eller bedsteforældre med børn. Det hele er lagt op til at tage udgangspunkt i børnene.” Men Bodil og Flemming lader også børnebørnene bestemme, hvad de skal lave i løbet af ugen. ”Det er helt op til børnene, hvad vi skal deltage i. De må bestemme. Men heldigvis vælger de altid noget, som vi også har lyst til,” smiler Flemming.

Selv efter en hel dag med arbejde i værkstederne er energien ikke brugt op. Om aftenen løber børnene rundt og leger, spiller spil, fortæller historier – eller fortsætter arbejdet fra dagens værksted. Flere af instruktørerne bor sammen med deltagerne, så de kan ind imellem også hjælpe om aftenen.

”Når det er sengetid, er vi nødt til at gå ud og lede efter børnene,” siger Bodil med et grin. De sidste to år har familieugen fundet sted på Kerteminde Efterskole, og disse rammer er perfekte for børnene. Det er et afgrænset område med både skov og mark i nærheden. En perfekt og naturlig legeplads for de mange børn.

Men det er ikke kun børnene, der har stor glæde af fællesskabet. De voksne hygger sig også med fælles madlavning, rødvin, hyggesnak – og arbejde med de forskellige fag.

Mange muligheder

Mulighederne for aktiviteterne er mangfoldige. Først og fremmest kan deltagerne vælge sig ind på forskellige værksteder, og her var der i år hele ti forskellige fag at vælge imellem. Men det store udvalg betyder ikke manglende fordybelse. Deltagerne skal nemlig kun vælge maksimum to fag, som, de arbejder med hele ugen. Og derfor er der masser af tid til at komme godt ind i fagene.

Igen til næste år

På spørgsmålet om de skal af sted igen til næste sommer svarer alle tre børn hurtigt:

”Ja!”

Og Bodil supplerer:

”De sagde allerede, da vi kørte væk fra Kerteminde i år: Næste gang skal vi det og det ... Efter første år var det: Hvis vi skal

på højskole igen, så vil vi gerne ..., men nu er det: Når vi skal på højskole næste gang ...” Så det ser ud til, at en tradition er skabt. Og desuden har Sebastian allerede planer om, at han skal arbejde med pil igen. Måske har vi en fremtidig underviser?

Læs mere

Kerteminde Husflid er blot en af NETOPs foreninger, der afholder en årlig aktivitetsuge. Her i bladet omtaler vi også Verringe Husflids årlige Kreative Dage. Du kan læse mere på de to foreningers hjemmesider:
www.kerteminde.husflid.dk
www.verninge.husflid.dk

Tilskud til børn og unge

AF MARLENE BERTH NIELSEN *Foreningskonsulent*

Det er ifølge folkeoplysningsloven muligt at få tilskud til aktiviteter for børn og unge, også selv om foreningens primære formål ikke er at udbyde sådanne aktiviteter.

Folkeoplysningslovens kapitel 2, § 5 hedder det, at "en folkeoplysende forening kan tilbyde virksomhed efter både kapitel 4 og kapitel 5.

Folkeoplysningsudvalget afgør ud fra en vurdering af foreningens hovedvirksomhed, om foreningen skal betragtes som en folkeoplysende forening, der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning, eller som en folkeoplysende forening, der tilbyder frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde".

Kapitel 4 eller 5?

I de tilfælde, hvor en forening tilbyder aktivitet efter begge definitioner, skal foreningen opfylde de krav til foreningsdannelse, der stilles til deres hovedvirksomhed. Er man således primært en aftenskole, skal foreningen leve op til de krav om foreningsdannelse og administration af tilskud, der fremgår af lovens kapitel 4.

En forening kan altså søge tilskud efter både kapitel 4 og kapitel 5. Det modtagne tilskud skal altid anvendes og afregnes efter den tilskudsform, hvortil de er bevilget. Hvis man som aftenskole modtager tilskud efter lovens kapitel 5, skal disse også anvendes og afregnes efter lovens regler og forskrifter for kapitel 5.

Alene eller sammen med voksne

Drejer det sig om aktivitet eller undervisning for børn og voksne sammen, vil tilskudsregler og så videre stadig tilhøre folkeoplysningslovens kapitel 4, mens rene aktiviteter for børn og unge hører under folkeoplysningslovens kapitel 5. Loven fastslår i § 2, stk. 2 disse to muligheder. Når det drejer sig om undervisning af børn og voksne sammen, er der ikke i loven nærmere specificeret en maksimumsgrænse for antallet af børn (under 18 år)

på holdene. Det skal blot stå i et rimeligt forhold til antallet af voksne. Her vil det være en god idé at spørge kommunen eller folkeoplysningsudvalget, hvis man er i tvivl om, hvordan det fortolkes lokalt.

Aktivitet og undervisning

I folkeoplysningslovens forstand er undervisning defineret ved, at virksomheden forestås af en lærer, som aflønnes i overensstemmelse med de centralt fastsatte lønregler. Tilskuddet til undervisning er bundet til nedbringelse af udgifterne til lærer- og lederløn.

Loven giver ikke mulighed for undervisning af rene børnehold efter kapitel 4.

Folkeoplysende virksomhed, der ikke forestås af en lærer, kaldes aktivitet, og er det, der foregår efter lovens kapitel 5. Tilskuddet her er ikke bundet til bestemte udgiftstyper, for eksempel løn til

lærere. Et aktivitetstilskud kan således anvendes frit inden for de regler, der er fastsat af kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune.

Henvend dig derfor altid til kommunens sagsbehandler eller konsulent på området og hør nærmere om de kommunale betingelser og regler for aktivitet efter folkeoplysningslovens kapitel 5.

Formål og rammer

Formålet med aktiviteterne for børn og unge er defineret i kapitel 5 § 14. I stk. 2 hedder det: "Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde rummer idræt samt idébestemt og samfundsen-gagerende børne- og ungdoms-arbejde, hvortil der er knyttet

deltagerbetaling."

De frivillige folkeoplysende foreninger laver som regel aktiviteter for deres medlemmer. Derfor kan deltagerbetalingen være for eksempel kontingentet.

Støtten ydes til aktiviteter for børn og unge under 25 år. Det fremgår ikke af loven præcist, hvad "aktivitet" dækker over, men fra praksis ved vi, at der blandt andet gives tilskud som: medlems-/deltagertilskud (for eksempel efter hvor mange medlemmer under 25 år, man har), grundtilskud, administrations-tilskud, tilskud til instruktør- og trænerløn, tilskud til materiel, tilskud til lejrophold, transport-tilskud samt tilskud til ungdoms-klubber.

Tjek med kommunen

Ligesom med kapitel 4 i folkeoplysningsloven er meget lagt ud til den kommunale administration. I forhold til tilskuddet til aktiviteter under kapitel 5 er der ikke defineret nogen særlige regler i loven. Det er op til kommunerne – kommunalbestyrelsen og herunder folkeoplysningsudvalget – at udarbejde en kommunal tilskudsmodel, der angiver, hvilke former for støtte man kan få under kapitel 5, og hvordan støtten udregnes. Det er også her, man kan finde oplysninger om ansøgningsfrister og lignende. Det er derfor altid en god ide at fremskaffe den kommunale tilskudsmodel for området, før man går i gang.

Portræt af Verninge Husflid:

En gammel forening med blikket rettet mod fremtiden

AF MARTIN HANSEN *Informationskonsulent*

Selv om Verninge Husflid dateres tilbage til 1891, så er der på ingen måde noget gammeldags over foreningen. Fornyelse og fokus på børn og unge er blot nogle af forklaringerne på, at Verninge Husflid år for år øger aktivitetsniveauet.

Verninge ligger i Assens Kommune på Vestfyn. Fyn er traditionelt et godt og solidt husflidsområde, og Verninge er ingen undtagelse. Siden 1891 har Verninge Husflid tilbudt forskellige former for undervisning i husflidens forskellige fag. De senere år er fagudbuddet blevet udvidet med madlavning, edb-undervisning og foredrag. At foreningen er helt med på tidens tendenser illustreres fint af, at det aktuelle program indeholder et kursus i håndtering af sms på mobiltelefoner. Underviserne er unge mennesker fra den lokale efterskole. (Læs mere om dette andetsteds i dette nummer, red.)

Børn og unge i fokus

I det hele taget er Verninge Husflid meget fokuseret på at inddrage børn og unge i undervisningen.

”Vi vil fremtids sikre husfliden ved at få åbnet næste generations øjne for de værdier, som der er i at udføre og videreføre håndværkstraditioner,” siger skoleleder

Bente Eriksen, ”Vi mener, det er af stor værdi at mødes om en fælles interesse på tværs af alder og andre forskelligheder.”

Gennem årene har foreningen haft mange aktiviteter for børn, men i de seneste år har de ikke fået gang i rene børnehold. Derimod har de haft stor succes med blandede hold, hvor børn og voksne deltager sammen.

Ikke mindst den årlige ’Kreativ uge’ er en kæmpe succes, hvor børn og voksne blandes. Kreativ uge blev i sommer gennemført for 20. år i træk, og er så populær, at der måske snart må sættes et loft over, hvor mange der kan deltage. Ud af de cirka 150 deltagere er op imod 60 af dem under 18.

Desuden kommer der mange

> Et populært fag på ’Kreativ uge’ er fabrikation af våben til rollespil. (Foto: Jesper Nørgaard Kristensen)

børn til julegavedagen, som også er målrettet familier.

Blandede hold

I erkendelse af, at det er svært at lave rene børneaktiviteter – ikke mindst på grund af de mange andre tilbud, der er til børn og unge i dag – gennemførte bestyrelsen i 2004 og 2005 et projekt om børn og unge. Udgangspunktet var at undersøge, om der var opbakning fra undervisere og deltagere til at lave blandede hold for børn og voksne sammen. Alle undervisere blev spurgt, om de ville acceptere, at der kom børn med på deres kurser. Dette var størsteparten med på. Dog måtte nogle af holdene være forbeholdt voksne, hvis de for eksempel gjorde brug af farlige maskiner. På de fleste af holdene kunne børnene deltage til halv pris.

Efter at holdene var gennemført, spurgte bestyrelsen kursisterne (både børn og voksne) og underviserne om, hvordan de syntes det havde fungeret. Tilbagemeldingerne var meget positive. Der var helt naturligt opstået lidt problemer hist og her, men den overordnede holdning var, at børnenes deltagelse var inspirerende og bidrog med en forfriskende anderledes tilgang til tingene og en masse kreativitet. Så selv om det også betød mere uro på holdene, var stort set alle meget positive.

En skole i vækst

Verninge Husflid er med omkring 1.000 undervisningstimer en af de større skoler i NETOP. Siden 2000 har foreningen fordoblet timetallet og den positive udvikling fortsætter. Foreningen gennemfører forskellige udviklingsprojekter, der skal sikre den fortsatte vækst, og målet er på sigt at kunne have en fuldtidsansat skoleleder.

Aktiv og engageret

Den flotte vækst og de ambitiøse mål har et solidt fundament i en meget aktiv og engageret skoleleder og bestyrelse. Foreningsarbejdet er fordelt ud på alle bestyrelsesmedlemmer, og arbejdet er ret omfattende i Verninge Husflid. Ikke mindst den årlige 'Kreativ uge' er et tidskrævende arrangement. Men det er også et arrangement, der giver en masse god energi tilbage til de hænder, der løfter. Alle hjælper til efter devisen: enhver byder ind med det, som han/hun er god til.

Mange bolde i luften

Bestyrelsens medlemmer er desuden meget udviklingsorienterede og der kommer tit mange bolde i luften til møderne. Faktisk kan det nogle gange være et problem, da det betyder, at møderne bliver meget ustrukturerede med meget snak. Men omvendt er bestyrelsen opmærksomme på problemet og har indført en fast procedure for, hvordan dagsordenens punkter behandles. Det er et spørgsmål

om, at sørge for at konkludere og samle op på hvert punkt, så ingen er i tvivl om beslutninger og de næste skridt.

Kan bede om hjælp

Ud over at bestyrelsen er god til selv at arbejde, fordele arbejdet og løse eventuelle problemer, så er medlemmerne også gode til at spørge om hjælp ude fra. NETOPs konsulenter har på opfordring deltaget på flere møder og været med til at få styr på forskellige småproblemer og ikke mindst været med til at sætte udvikling i gang. Ofte kan gode ideer strandes på, at man bliver i tvivl om den praktiske gennemførelse, og her forstår de i Verninge at bede om hjælp. Det har ført til, at de nu har fået støtte fra NETOP til en computer, hvorpå de fremover blandt andet kan benytte DOFO. Det skulle gerne føre til, at den daglige administration bliver lettere, så de også fremover har tid og energi til at fortsætte den positive udvikling.

Der er også hyggelige stunder for de voksne i 'Kreativ uge'. (Foto: Jesper Nørgaard Kristensen)

Er folkeoplysning også for samfundets svageste?

AF FLEMMING THØGERSEN *NETOP Hvidovre og Internationalt Udvalg*

Flemming Thøgersen beskriver, hvorledes man i England giver folkeoplysningstilbud til hjemløse, psykisk syge og andre af samfundets allersvageste.

IDanmark har vi inddelt befolkningen i matchgrupper efter deres formodede mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet. Den laveste, gruppe 5, er helt opgivet, mens gruppe 4 skal presses i arbejde med krav om nogle hundrede timers arbejde årligt. Samfundsdebatorer strides, om det er umenneskeligt at stille krav til dem, der har haft svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet, eller det tværtimod er umenneskeligt at parkere nogen på fast offentlig forsørgelse i stedet for at hjælpe dem videre.

Folkeoplysningen er overset

I den debat har man glemt at tale om folkeoplysningen og dens muligheder for at give mennesker en tro på sig selv og en mulighed for at udvikle deres kompetencer. Muligheden for at drage dem ind i fællesskaber. I et europæisk projekt, som NETOP Hvidovre deltager i, er målet at undersøge, hvorledes man ved hjælp af kulturelle aktiviteter kan bidrage til bedre integration. Det kan være

integration af indvandrere, eller det kan være grupper af socialt svage, som man vil give en plads i samfundsfællesskabet. England er et af partnerlandene. Det gav os mulighed for at rejse på studiebesøg til Leicester.

Læring til alle

I Leicester har den lokale folkeoplysning det overordnede mål at tilbyde "Learning for All". Og det lever de virkelig op til. Det gælder i forholdet til indvandrere, som udgør over 30 procent af befolkningen, og det gælder de psykisk syge og især de allersvageste grupper, som har mange forskellige problemer.

REMIT er en skole, der henvender sig til personer med behov for ekstra støtte. De har alle de tilbud, som vi kender fra dansk folkeoplysning, men hovedvægten er lagt på de kreative fag, og fag der kan lette dagligdagen som madlavning, praktiske håndværksfærdigheder og IT. Der er også hold, hvor man samles for at tale om fælles interesser. Forløbene er tilrettelagt, så man kan gå frem i sit eget tempo, og man kan også tage pauser, hvis man i en periode føler sig for svag til at

være med. Der er ansat vejledere, som kan være behjælpelige med at få de studerende videre til en formel læring og til et arbejde. REMIT kræver ikke betaling af deltagerne i modsætning til den almindelige folkeoplysning i England, der har deltagerbetaling, ligesom vi kender det.

Særligt fokus

Et særligt projekt er rettet mod de hjemløse, der ofte samtidig har svære psykiske problemer. Her må undervisningen være meget fleksibel og den må foregå på herberger, og hvor de hjemløse er trygge ved at komme.

Som Shakespeare

Under vores besøg i Leicester fik vi lejlighed til at følge undervisningen hos REMIT. Vi mødte en af lærerne, Berta Stevens, som underviser i at skrive digte. Hun inviterede os til at deltage på et hold, hvor emnet var digte. Digtskrivning er det første, som Berta Stevens lader sine elever prøve kræfter med. Deltagerne skulle i fællesskab skrive en Shakespeare'sk sonet om kærlighed. Vi fik først forklaret, hvordan rimene skulle placeres i de forskellige linier, og hvor lange linierne skulle være. Derefter gik vi alle i gang med at finde rim og derpå resten af teksten. Det blev måske ikke den smukkeste sonet, der er set, men vi kunne alle glæde os over, at vi havde skrevet

en del af den.

Denne gang mødtes holdet i byens gamle guildhall fra 1390. Det menes, at Shakespeare har fået et af sine skuespil opført i den store sal. Historiens vingesus var yderligere en kilde til inspiration.

Digtet åbner

Berta Stevens forklarede, at hun arbejdede med livsfortællinger, men for nogle var det for stor en overvindelse at stille sig op og fortælle om de ofte traumatiske begivenheder, deres liv havde været fyldt med. Men når de i digtets form kunne bruge metaforer, gik det let for dem.

Efter at vi havde skrevet vores sonet, blev de engelske elever spurgt, om de havde lyst til at recitere nogle af de digte, som de havde skrevet om deres eget liv. At der var et fremmed publikum virkede som en ekstra opmuntring, så de var nærmest ved at falde over hinanden for at få lov til læse højt for os.

Livsmødet tilbage

Det var meget smukke og gripende digte. Det var stærkt at høre om deres personlige livsoplevelser, som fik udtryk i digtene, og som vi senere fik lejlighed til

at tale med de enkelte kursister om. Jeg talte med Pauline, en ældre kvinde, der havde været indlagt adskillige gange for en sindslidelse. Lægerne havde ikke kunnet gøre meget for hende. Hun havde været meget deprimeret, mistet kontakt til familie og lysten til at leve. I dag var hun en livskraftig kvinde, som kunne være noget for sine børn og børnebørn. Hun fortalte, at hun nu havde det bedre, end før hun blev syg. I dag deltager hun ikke bare i digtkurset, men også på hold i keramik og computer. Alan var en anden fra holdet, han havde været minearbejder. Ved en ulykke havde han mistet sine ben, og derefter havde han også mistet hjem og familiekontakt. Han fortalte stolt om, hvordan digtskrivningen havde fået ham til ønske at leve videre. Han var igen blevet en meget social person og var også aktiv deltager i hold i maling og keramik. Alle havde en historie at fortælle, og alle mente, at det var folkeoplysningen, der havde givet dem livsmødet tilbage.

Gik ud og mødte dem

Vi ville selvfølgelig gerne vide mere om, hvordan det kan lyk-

kes at samle en række af samfundets svageste og få dem som kursister i en aftenskole. For Berta Stevens var det meget simpelt; man går blot ud i byen og træffer dem. Hun havde besøgt blandt andet herberger, venteværelser hos læger, biblioteker og indkøbscentre. Hendes personlige baggrund var en uddannelse som tekstildesigner.

Til te på rådhuset

Borgmesteren i Leicester havde inviteret os til te på rådhuset for at høre mere om vores europæiske folkeoplysningsprojekt. Han kunne selv fortælle om byens store satsning på integration, og han var tydeligt meget stolt over den indsats, der blev gjort af REMIT for at integrere de socialt svageste grupper.

Leicester er absolut et besøg værd for alle, der interesserer sig for at give mennesker en ny chance for at uddanne sig og finde en plads i samfundet og på arbejdsmarkedet. I Hvidovre er vi blevet inspireret til at forsøge et lignende projekt herhjemme, og vi undersøger nu muligheden for finansiering.

Der findes på rim om kærlighed, Berta Stevens og Dorte Nielsen fra NETOP Hvidovre. (Foto: Flemming Thøgersen)

Foreningerne vil ikke løse samfundets problemer

AF MICHAEL VOSS *Dansk Folkeoplysnings Samråd*

Politikerne og landssekretariatene har urealistiske forventninger til foreninger og skoler. De frivillige er samlet om egne, fælles interesser og konkrete initiativer. De vil ikke løse samfundets problemer. Det er en af Bjarne Ibsens konklusioner på en rapport om foreningslivet i Danmark.

I det politiske liv møder man forestillingen om, at vores foreningsliv er baseret på ideer og værdier, og at de frivillige er meget optagede af lokalsamfundets problemer. Derfor opstår der en forventning blandt politikerne om, at det lokale foreningsliv kan påtage sig en masse samfundsnyttige opgaver, mere eller mindre på bestilling fra det offentlige.

Den samme opfattelse eksisterer også i de frivillige organisationers landssekretariater,” siger Bjarne Ibsen i dette interview.

I 2006 offentliggjorde Bjarne Ibsen en rapport om foreningslivet i Danmark. Rapporten bygger på den store ”Frivillighedsundersøgelse”, hvor man blandt andet har kortlagt hele foreningslivet i det daværende Fyns Amt.

Egne interesser

Ifølge Bjarne Ibsen holder den gængse politikeropfattelse af foreningslivet ikke i virkeligheden. ”Undersøgelsen viser, at de frivillige i de fleste foreninger er samlet om deres egne fælles

interesser, og samværet er baseret på konkrete aktiviteter,” fortæller Bjarne Ibsen.

”Man mødes for at spille skak eller amatørteater – ikke fordi man synes, man har en mission. Foreningen kan i praksis godt spille en positiv rolle i lokalsamfundet, og den kan være demokratisk organiseret og dermed styrke demokratiet, men det er ikke derfor, deltagerne kommer.” Bjarne Ibsen sammenligner foreningerne med familien:

”Familien har også en vigtig samfundsunderstøttende funktion. Men det er jo ikke derfor, at familiemedlemmerne holder sammen.”

Væk fra værdier

Ifølge Bjarne Ibsen er det resultatet af en historisk udvikling, som også gælder folkeoplysningen:

”Folkeoplysningen udspringer af værdibaserede bevægelser. Det vil sige, at de var oprindeligt båret af ideer og holdninger.

Men det spiller en langt mindre rolle i dag. Bare se på, hvor lille

forskel der er på aftenskole-katalogerne fra forskellige oplysningsforbund i samme kommune. Det er ikke ideerne, som styrer udbuddet.

I det hele taget spiller det værdibaserede langt mindre rolle i foreningslivet i dag end for 50 år siden.”

Bjarne Ibsen henviser til det dramatiske fald i partiernes medlemstal og den faldende aktivitet i religiøse bevægelser som udtryk for det samme.

Landssekretariaternes virkelighed

Ét sted i foreningsverdenen finder Bjarne Ibsen dog stadig tilknytningen til værdierne og interessen for at løse samfundsproblemer, nemlig i landssekretariatene.

”Det ligger i deres funktion som landsorganisationer, at de i højere grad tænker i foreningernes samfundsmæssige værdi,” vurderer Bjarne Ibsen.

”Men det har nok også noget at gøre med, at landsorganisationerne skal legitimere aktiviteterne over for politikerne. De omgås den politiske verden i hverdagen, og de er mere direkte afhængige af økonomiske midler fra det offentlige.”

Ifølge Bjarne Ibsen skaber politikernes og landssekretariaternes skæve opfattelse af det lokale foreningsliv problemer.

”De forventer, at de kan få for-

eningerne til at løse samfundsmæssige problemer. Det kan være folkesundhedskampagner, EU-debatter eller integration. Men det er de lokale foreninger slet ikke parate til. De er optagede af at være aktive omkring den interesse, de deler.”

Brobygning

Men politikere og landssekretariater skal heller ikke bare overlade foreningerne til sig selv, mener Bjarne Ibsen.

”De aktive i foreningerne er ikke egoistiske. Ofte er de meget åbne over for ideer om for eksempel at gøre en indsats for integrationen. Det skal bare falde naturligt ind i det, de laver i forvejen. Hvis det opfattes som en ekstraopgave ved siden af det, de faktisk er samlet om, så falder de fra.

Derfor har politikerne – og landssekretariaterne – en stor opgave i at bygge bro mellem deres ønske om at få løst samfundsmæssige problemer og det, der engagerer foreningernes medlemmer.”

Værdier splittede

Bjarne Ibsen understreger, at han ikke opfatter udviklingen fra det værdibårne til det mere interessebetonede i foreningslivet som entydigt negativ:

”Man taler tit om, at foreningslivet skal skabe tillid og sammenhængskraft. Men i virkeligheden splittede de gamle værdibaserede foreninger lokalsamfundene.

Jeg gik i skole i en landsby i Vestjylland. To af mine klassekammerater havde jeg aldrig noget at gøre med i fritiden. Jeg gik i gymnastikforening og ungdomsforening og i andre foreninger, men der kom de ikke. De gik i FDF, KFUM-idræt og søndagsskole, for de var med Indre Mission og mødtes med helt andre børn. Det var jo det samme med par-

tierne og aftenskolerne. Enten tilhørte man den ene bevægelse eller også den anden.

Det lyder så smukt, at vi delte os efter anskuelse, men sammenhængskraft skabte det i hvert fald ikke.”

Samling om fordybelse

Til gengæld er Bjarne Ibsen overbevist om, at det rent interessebaserede foreningsliv i dag er med til at skabe netværk, tillid og sammenhængskraft.

”Min svigerfar er 78 år og går til kor med folkeoplysningsstøtte. Han siger selv, at det er her, han har hele sit netværk.

Korsangerne er ikke samlet for at fjerne ældres ensomhed og isolation. De er samlet for at synge i kor – på et forholdsvis højt niveau – og dermed skaber de det nødvendige netværk for deltagerne. Og i øvrigt også en bro mellem forskellige samfundsgupper. Det er ikke bare det, at de mødes – som på bænken, eller på værtshuset, eller til banko. Det er, når deltagerne er samlet om en fordybelse i aktiviteten, at grundlaget for gensidig tillid opstår.”

Når man dertil lægger, at foreningerne som regel følger demokratiske procedurer og derfor er skoler i demokrati, så er Bjarne Ibsen ikke i tvivl om, at foreningslivet skaber samfundsmæssig værdi, selv om det ikke deltageres formål med at komme.

Hvis de lukker for hanen

Bjarne Ibsen ser en risiko i den store forskel på politikernes forventninger til foreningerne og det, foreningerne kan og vil.

”Når det går op for politikerne, at de ikke kan bruge foreningerne som instrumenter for politiske beslutninger, risikerer vi, at de siger: Det er ’bare’ private interesser, de dyrker. De må de selv betale. Foreningslivet mister sin

politiske legitimitet,” frygter han. ”Eller også får de kun penge til konkrete projekter, som politikerne har udtænkt og afsat puljer til.”

Derfor synes Bjarne Ibsen, at foreningsverdenen skal komme politikerne i forkøbet og udvikle en ny model for offentlig støtte. Hans ide er inspireret af et norsk forslag.

”Den kunne bestå af tre elementer: grundtilskud, aktivitetstilskud og driftstilskud.

Grundtilskuddet skal foreningerne have, fordi deres blotte eksistens styrker og udvikler demokratiet. Her finder borgerne ud af tingene i fællesskab og lærer demokratiske spilleregler. Denne støtte skulle være uden betingelser. På samme møde som forældre får børnecheck uden krav til, hvordan de opdrager deres børn. Derudover kunne politikerne udpege nogle prioriterede emner og områder, for eksempel breddeidræt, it-undervisning, demokratidebatter eller hvad som helst andet, som politikerne på et bestemt tidspunkt mener, er vigtigere end andet. De foreninger, som så vælger at arbejde på dette område, bliver berettiget til aktivitetstilskud.

Endelig er der den mulighed, at kommunen definerer en bestemt opgave i detaljer og udbyder den i licitation. Herefter kan foreningerne – i indbyrdes konkurrence – byde ind på opgaven og få driftstilskud til at løse den.

Fordelen ved sådan en trestrengt model er, at foreningerne selv kan bestemme, hvilke aktiviteter de vil kaste sig over. De, der vil løse samfundsopgaver, kan gøre det – i stedet for at alle føler sig pressede til at påtage sig opgaver, de ikke er interesserede i,” siger Bjarne Ibsen.

Artiklen er venligst lånt fra DFS's Netavisen.

Nyt fra Husflid: Tid til fordybelse

AF BENTE SKOV MACHHOLM Sekretariatsleder for Dansk Husflid

Så skriver kalenderen december. For mig en dejlig måned med lidt tid til fordybelse efter hektisk efterår.

Høringsmøder

Siden sidst har vi gennemført høringmøderne omkring det nye strukturforslag. Der var annonceret tre møder, men det ene blev aflyst på grund af manglende tilmeldinger. Man kan undres over, at der ikke er rigtig mange, der ville høre mere. Det er jo nu alle indsigelserne skal komme. Nå, men det kan også skyldes, at rigtig mange synes, at strukturudvalgets arbejde og oplæg er rigtig flot. Det har jo været beskrevet i bladet Husflid flere gange og har måske været med til at give et godt billede af tingene.

I decembernummeret af bladet Husflid er et sammendrag af spørgsmålene fra de to gennemførte møder. Mange af spørgsmålene var gengangere og skrevet sammen, men spørgsmål og svar er trykt der.

Næste skridt er, at noteringerne fra høringmøderne nu skal ud til forretningsudvalg samt hovedstyrelse, inden det endelige materiale skal i bladet.

Medlemskontingent

Vi har her i slutningen af oktober udsendt opkrævning af kontingent for 2008. Det giver altid ekstra arbejde her – mange telefoner og mail. Medlem-

mer der skal have ændret deres kontingent fra personlig medlem til pensionist, og medlemmer der ikke ønsker at være medlem længere. Der er dage, hvor vi ikke når så meget andet, men det er jo heldigvis en kort periode ... indtil vi i foråret skal sende rykkere ud.

Hjemmeside

Jeg håber, at alle der kan, har været inde på Husflids nye hjemmeside og kikket. Og så håber jeg, I har bemærket, at I nu på mange af siderne selv kan lægge informationer ind. Det være sig udstillinger, aktiviteter, kurser, links og meget andet. Det er meget nemt, men ønsker I ikke selv at prøve, eller har I ikke muligheden, så send det endelig stadig til os.

Værkstederne

I sidste blad fortalte jeg jer om Billedskolen for børn, som startede her efter sommerferien. 30 børn kommer stadig hver uge, og der er en dejlig stemning. For 14 dage siden startede Ældresagen projekt "Åbne Værksteder" her. Ældresagen har hver torsdag formiddag lejet træ-, smedie- samt tekstilværkstedet, og har koblet en ansvarlig på. Det er simpelthen bare sjovt. 35 - 40 ældre, primært mænd, møder op og arbejder. Der bliver i første omgang ryddet op på værkstederne og depoterne og alle maskiner er ved at blive

opdateret. Når det arbejde er slut skal de i gang. En gruppe i smedien skal til at bygge en motorcykel sammen, og en anden gruppe går i gang med gokarts. På træværkstedet arbejder de mere selvstændigt med deres egne reparationer, og i tekstil hygger pigerne sig.

VærkstedsGalleriet og VærkstedsMuseet

Hver torsdag samt den første lørdag i hver måned har alle omkring gårdhaven fælles åbent. Det vil sige, at glaspusterne, Atelieret samt VærkstedsGalleriet og VærkstedsMuseet alle har åbent og er aktive. I slutningen af oktober og starten af november havde vi samtidig stillet skårne græskarhoveder med lys over det hele – så når man kom sent torsdag eftermiddag, så skabte de muntre hoveder hygge og lys i haven, så gæsterne kunne føle sig velkomne. Flere og flere finder vej til os, specielt på disse dage.

Glædelig jul og godt nytår

*Alle her på kontoret vil gerne ønske jer alle en rigtig god jul, og vi håber, at vi vil se rigtig mange af jer ved forskellige lejligheder i 2008.
Lone, Lene, Lotte, Inge og Bente*

STORT & SMÅT

Resolution fra DRV

Det Radikale Venstre vedtog på deres landsmøde i august en resolution. I denne opfordrede partiet sin folketingsgruppe til at arbejde for en revitalisering af folkeoplysningen. Det skal blandt ske ved at tilskynde kommunerne til at give støtte til gode, tidssvarende lokaler og

specialiserede undervisningslokaler samt til at lave en fornuftig indretning af støttemulighederne.

Målet skulle være at fremme blandt andet den demokratiske samtale, kulturmøder og -arv, borgerinddragelse vedrørende forskellige aktuelle samfundsud-

fordringer (for eksempel miljø og folkesundhed), integration, aktiviteter for handicappede og andre marginaliserede grupper med mere.

RADIKALE VENSTRE

Konferencer:

Kommunerne og realkompetence

Hvad er realkompetence, og hvad betyder det for folkeoplysningen, kommunerne og voksenuddannelserne? Fritid & Samfund, DGI og DFS inviterer dig til en tre timers konference om de nye muligheder for at arbejde med realkompetence. Med en ny lov, som Folketinget vedtog i juni, skal

voksen- og efteruddannelserne vurdere og anerkende alle de kompetencer, som deres deltagere kommer med fra andre sammenhænge - arbejdslivet, folkeoplysningen eller foreningslivet.

Hvad det betyder for kommunerne, behandles på de følgende to konferencer i januar 2008: Århus 16. januar 2008 kl. 14-17 og København 23. januar 2008 kl. 14-17.

Læs mere på www.dfs.dk under Sidste nyt.

Juleferie

NETOPs landssekretariater holder juleferie fra fredag den 21. december til onsdag den 2. januar.

Vi ønsker alle NETOPnyts læsere en rigtig glædelig jul samt et godt og aktivt nytår!

Den digitale lederhåndbog

På www.netoplysning.dk kun du få svar på de fleste spørgsmål om ledelse af en forening eller en aftenskole.

Her finder du gode råd og vejledninger, skemaer til NETOPs puljer, diverse relevante lovtekster og meget andet.

Det hele er tilgængeligt, når du har tid - døgnet rundt.

Tast www.netoplysning.dk og klik ind på Foreningsservice.

Bente Dahl bliver i folketinget

Trods Det Radikales Venstres tilbagegang ved folketingsvalget i november lykkedes det NETOPs formand, Bente Dahl, at holde fast i sin plads på Christiansborg. Bente Dahl er efterfølgende blevet ordfører på følgende områder: kirke, Norden, mindretal, fødevarer, forbrug, landdistrikter og bolig. Det er selvfølgelig også en stor fordel for NETOP således af have en indgang til Folketinget. Og selv om Bente ikke er ordfører på uddannelses- eller folkeoplysningsområdet, så er der grund til at tro, at hun med sin baggrund i NETOP kan bringe folkeoplysningen på banen. NETOPnyt ønsker Bente Dahl tillykke med valget.

REGIONALE MØDER

Som følge af tilkendegivelsen på NETOPs landsmøde 2007 afholdes nu regionsmøder i hele landet. På dagsordenen står først og fremmest valg af regionale styrelsesmedlemmer – valg, der træder i kraft, hvis landsmødet som forventet beslutter en regional struktur på landsmødet 2008. Desuden vil der være et oplæg med følgende diskussion omkring samarbejde om oprettelse af netværk. Målet er at inspirere foreningerne til at undersøge mulighederne for regionalt samarbejde.

Møderne finder sted på nedenstående datoer, og yderligere oplysninger vil blive tilsendt til foreningerne.

Nordjylland, 21. januar, kl. 19-22

Midtvestjylland, 24. januar, kl. 19-22

Midtøstjylland, 28. januar, kl. 19-22

Sydjylland, 28. januar, kl. 19-22

Fyn, 31. januar, kl. 19-22

Sydsjælland, 4. februar, kl. 19-22

Nordsjælland, 7. februar, kl. 19-22